

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

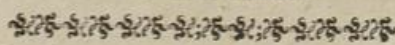
§. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

197. Si verò quæras, qui nam ergo sint casus in particulari, in quibus Summus Pontifex casualiter, ut habet textus, hoc est, indirectè, & potestate extraordinariâ tantùm possit jurisdictionem in materiâ, alioquin sæcularibus subjeciâ exercere.

198. Resp. Varios in Jure Canonico describi: 1. Deficiente Magistratu & judice sæculari, qui justitiam administrat. *c. Licet ex suscepto. 10. De foro compet. 2. Cùm judex sæcularis officio suo ritè, & secundùm jura non fungitur, tunc enim Pontifici Romano incumbit curare, ne innocentes & justitia succumbant. cit. c. Licet ex suscepto. 2. Si per viam denuntiationis Evangelicæ ad Ecclesiam causa deferatur, tanquam ad commune asylum. c. Novit. De judic. 4. Si Magistratus sæcularis leges ferat contra jus Divinum, aut Naturale, aut Ecclesiæ noxias, pertinet ad potestatem Pontificiam, eas corrigere, & contrariis legibus abrogare, quâ ratione videmus leges Civiles quàm plurimas à Summis Pontificibus mutatas, correctasque. V.g. Jure Civili permittitur matrimonium inter fratrum, aut sororum liberos. *Instit. de Nupt. sed prohibetur c. Non debet. De consang. Lege Civili, quæ secundò nubunt, variis pœnis afficiuntur. L. 1. Cod. De 2. nupt. Sed Jus Canonicum pœnas, quæ in odium repetiti matrimonij sunt lata, tollit c. Cùm secundum. De secundis nuptijs. Jure Civili multas ob causas repudia sustinentur. L. Consensu. Cod. De repud. Sed Jure Canonico prohibentur. c. Sunt, qui. 27. q. 2. & c. Lege. dist. 10. Jus Civile concubinatum admittit. *Cod. De concub. non admittit Jus Canonicum. c. Nemo blanditur sibi. c. Metrices. 32. q. 2. Jure Civili natis ex incesta, aliòve damnato congressu alimenta non debentur; debentur Jure Canonico. c. Cùm haberet. De eo, qui duxit in matrimonium. De Jure Civili possessores malæ fidei longo tempore præscribit. l. Cùm notissimi. Cod. De præscriptionibus 30. vel 40. annorū. Non præscribit Jure Canonico. c. ult. De præscriptionibus. Testamentum de Jure Civili non valet nisi præsentibus septem testibus, sed Jus Canonicum hanc legem damnat, expungitque. c. Cùm esset. c. Relatum. De testamentis. Denique lex Civilis maleficos, qui venenis, malisque artibus Reipublicæ nocent, punit quidem, sed qui imbres, ventos, grandines incantationibus abigunt, non tantùm non punit, sed præmio donat. l. Eorum. 4. Cod. De malef. Quæ omnia sacris Canonibus damnata sunt, & videri possunt quàm plurimi textus *Caus. 26. q. 2. & S. Thomas 2. 2. q. 96. & Novella Leonis 65. Sunt tamen, qui velint in l. Eorum. 4. cit. non approbari magicas incantationes, sed sacras agrorum lustrationes, quæ per publicas preces, & supplicationes ac Sanctorum suffragia fieri solebant juxta *Novellam 123. c. 32. 5. Princeps sæcularis jure naturali, & spectato genere suæ potestatis, potest subditis suis impedimenta matrimonij dirimentia statuere, ex qua enim parte matrimonium est contractus, subjacet potestati, & legibus civilibus, & quantumvis elevatum sit ad numerum sacramentorum, non ideo tamen amisit naturam contractus, & subordinationem ad po-*****

testatem civilem; sicut enim matrimonium ut contractus admittit nova impedimenta à Magistratu Ecclesiastico, quale est clandestinitatis, non obstante ratione sacramenti, quod immutabile est; ita etiam à Magistratu Civili; & expressè docet S. Thomas 4. contra Gentes. c. 78. Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 3. n. 2. Nihilominus tamen Ecclesia hujus potestatis usum Principibus sæcularibus interdixit, sibi que reservavit, sicut patet ex c. Tuam. De ord. cognit. c. 1. De sponsalib. c. Enphemium 2. q. 3. c. Multorum. 35. q. 6. & novissimè Tridentinum Sess. 24. de Matrim. cap. 3. 4. & Can. 12. Et potuisse quoad hoc Ecclesiam coercere potestatem temporalem, eamque moderari propter bonum spirituale, & gravia incommoda, quæ alioquin sequebantur, expressè agnoscunt duo celeberrimi & sanctissimi in Galliâ Doctores, videlicet D. Thomas, & S. Bonaventura. An verò consuetudine novâ possint impedimenta induci, an antiqua abrogati. Vide Sanchez lib. 7. disp. 4. de matrim.

DISQUISITIO III.

AN; & in quantum Pontificia super Reges in causis etiam temporalibus potestas demonstrari possit ex Concilij præsertim Occumenicis?

S. I.

INsignem hæc in re demonstrationem facit Author præfatus tract. de libertatibus Gallican. lib. 4. cap. 5. sequentem exhibendo inductionem. In Concilio, inquit, Romano tertio sub Gregorio VII. anno 1076. sententia depositionis contra Henricum IV. Germaniæ Regem pronuntiata fuit, atque ejus subditi à juramento fidelitatis absoluti, rursusque in Concilio Romano septimo anno 1080. depositio, & absolutio confirmata sunt. Solent Galli objicere, tentatum id fuisse à Gregorio VII. nimis audacter, verum secus suadent tanti Pontificis pietas, ac in revocando ad meliorem frugem Henrico diligentia; ab alijs tamen Concilij petenda sunt exempla, quorum aliqua irrefragabilis sunt autoritatis.

Concilium Lateranense sub Alexandro III. anno 1168. Fridericum primum Imperatorem excommunicavit, ejusque subditos à fidelitatis juramento absolvit. Quæ legitime præstita fuisse, agnovit Fridericus, quandoquidem Pontifici se humiliter subjiciens, sententiam revocari exoravit.

Concilium generale etiam Lateranense sub eodem Alexandro III. cui plurimi Gallicani Præfules interfuerunt, *Can. ult.* hanc pœnam decernit in Dominos, certum quoddam prædonum genus foventes; *Relaxatos autem se noverint à debito fidelitatis, & dominij, ac totius obsequij, donec in tanta iniquitate permanserint (Domini) quicunque illis aliquo pacto tenentur annexi. In ipsos autem prædones, & consociatos eorum bona, & liberum sit Principibus,*

hujusmodi homines subijcere servituti.

4. Concilium Lateranense anno 1215. quod, ut notat Illustrissimus Cardinalis de Peron, jure universalissimum dicitur, quippe cui præter Summum Pontificem, & Patriarchas Constantinopolitanum, & Hierosolymitanum interfuertint Patriarcharum Alexandrini & Antiocheni Legati, septuaginta Archiepiscopi, quadringenti ac duodecim Episcopi, & plus quam octingenti alij Prælati, nec non omnes Reges, & Monarchæ Christiani per se, vel per Legatos, scilicet Imperator Orientis, Imperator Occidentis, Rex Hierosolymorum, Rex Galliarum, Rex Angliæ, Rex Aragoniarum, &c. cap. 3. sic statuit; Si verò Dominus temporalis requisitus, vel monitus ab Ecclesia, terram suam purgare neglexerit ab hac hæretica fœditate, per Metropolitanum, & ceteros comprovinciales Episcopos excommunicationis vinculo innodetur, & si satisfacere contempserit infra annum, significetur hoc Summo Pontifici; ut ex tunc ipse vasallos ab ejus fidelitate denunciaret absolutos, & terram exponat Catholicis occupandam, qui eam, exterminatis hæreticis, sine ullâ contradictione possideant, &c.

5. In hoc Concilio plenè concessum fuit Comiti Montifortis dominium Tolosæ, aliorumque locorum Comitatus Tolosani, in pœnam favoris à Comite Foloiano hæretici Albigensium præstiti; quæ concessio paulò ante decreta fuerat à Concilio apud Montepessulanum habito, & confirmata à Summo Pontifice usque ad tempus Concilij generalis proximè congregandi duntaxat. Rem narrat Petrus Vallis-Sarnensis Monachus in historia Albigensium, & alij. Decretum Concilij refert Lucas Dacherius Spicileg. tom. 7. in quo maximè notanda sunt verba ista. *Sacro consulto Concilio, ita duximus providendum: ut Raymundus Tolosanus Comes, qui culpabilis repertus est in utroque, nec unquam sub ejus regimine terra possit in fidei statu servari, sicut à longo tempore certis indicijis est compertum, ab ejus domino, quod utique grave gessit, perpetuò sit exclusus.*

6. Innocentius IV. in Concilio Lugdunensi año 1245. sententiam depositionis decrevit in Fridericū II. & abolitionem subditorum à juramento fidelitatis: *Memoratum Principem, qui se Imperio, & Regnis, omnique honore ac dignitate reddidit tam indignū, quique propter suas indignitates, à Deo, ne regnet, vel imperet, est abjectus, suis ligatum peccatis, & abjectum, omnique honore & dignitate privatum à Domino ostendimus, denunciamus, ac nihilominus sententiando privamus: omnes, qui ei juramento fidelitatis tenentur adstricti, à juramento hujusmodi perpetuò absolventes, auctoritate Apostolica firmiter inhibendo, ne quisquam Imperatori, vel Regi pareat, vel intendat.*

7. Concilium Constantiense, quod à Comitibus Cleri Gallicani in secunda propositione laudatur, & in Gallia maximi sit, sess. 17. hanc pœnam decrevit in eos, qui Sigismundo Regi Romanorum, & Hungariæ in Aragoniam proficilenti aliquam inferrent injuriam; *Quicumque, cujuscumque status, aut conditionis existat, etiam si Regalis, Cardinalatus, Patriarchalis, Archiepiscopalis, Episcopalis, Du-*

catas, Principatus, Comitatus, Marchionatus, seu alterius cujuscumque dignitatis, seu status Ecclesiastici, vel secularis existat, qui Serenissimum, & Christianissimum Principem Dominum Sigismundum Romanorum, & Hungariæ, &c. impediverit, & omni honore, & dignitate, officio, beneficio Ecclesiastico, vel seculari, sit ipso facto privatus. Et in sententia contra Benedictum XII. quæ habetur Sess. 37. omnibus, & singulis Christi fidelibus inhibet sub pœnâ savoriæ schismatis, & hæresis, atque privationis omnium beneficiorum, dignitatum, & honorum Ecclesiasticorum & mundanorum, & alijs pœnis iuris, etiam si Episcopalis, & Patriarchalis, Cardinalatus, Regalis sit dignitatis, aut Imperialis; quibus, si contra hanc inhibitionem fecerint, sint auctoritate hujus decreti ac sententiæ ipso facto privati, & alias iuris incurrant pœnas, ne eidem Petro de Luna schismatico, & hæretico incorrigibili notorio declarato, & deposito, tanquam Papæ obediant, vel intendant, aut eum quovis modo contra promissa sustineant, vel recipient, sibi que præsent auxilium, consilium, vel favorem.

Hanc sententiam cum pœnis adjectis renovavit, & confirmavit Concilium Senense anno 1423. *Inhibitionem factam omnibus & singulis Christi fidelibus sub pœnis savoriæ hæresis, & schismatis, ac privationis omnium beneficiorum, dignitatum, & honorum Ecclesiasticorum, ac mundanorum, & alias pœnas iuris infligendo, ut à eisdem sententiâ præfati Concilij, cujus totum tenorem his haberi vult pro expresso, latius continetur, ratam, & gratam habens, ejus executionem & continuationem continuare volens, decernit, & statuit, & declarat, omnes & singulos post obitum dicti Petri de Luna continuantes, seu perseverantes in credulitate, vel observantia erroris, & schismatis ejusdem Petri sic (ut præmittitur) damnati, vel jus aliquod ab eo in eas directè, vel per indirectum derivasse prætendentes, seu in vice ejus succedentes, eorumque receptatores, defensores, & fautores, cujuscumque status, præminentie, vel conditionis existant, etiam si Pontificali, Cardinalatus, Imperiali, vel Regali, aut aliâ quacumque Ecclesiasticâ, vel seculari præfulgeat dignitate, fore obnoxios, & ligatos pœnis, & censuris in dicta sententiâ contentis.*

8. Constantiense, & Senense secutum est Basileense, quod prætermitterem, quia Illustrissimi Antistites Gallicani ejus auctoritate non utentes ad confirmandam secundam propositionem, licet Constantiensis decreta, quæ citant, semel atque iterum renovâssent, videantur fateri, eam ad minus esse dubiam; nisi scirem, quàm pluribus Gallis secus videri, ac Basileense Concilium maximo in honore tanquam legitimum, & generale ab eis haberi: Concilium igitur Basileense in salvo conducto dato in Congregatione generali die 18. Julij anno 1432. Legatis Pontificijs, sic loquitur; *Exhortatur omnes, & singulos Christi fideles, cujuscumque dignitatis, status, gradus, aut præminentie existant, spiritualis, & temporalis, etiam si Regali, Ducali, Archiepiscopali, Episcopali, vel aliâ quavis præfulgeant dignitate, Universitates & Communitates, ceterosque, quibus præsentis litteræ exhibita fuerint, eisque in virtute sanctæ obediendi mandat, ut, si per eorum dominia, terras, territoria-*

gia, civitates, oppida, castra, status, villas, castella, aut alia loca vos, & quemlibet vestrum transire contingat, sub penis, sententijs, & censuris tam in Constantiensi, & Senensi, quam hujus sanctæ Synodi sacris Decretis contentis, & fulminatis districtè injungendo, quatenus vos, & vestrum quemlibet cum Comitiva hujusmodi securos, liberos, & tutos cum rebus, & bonis vestris unversis, ire, stare, & redire sine molestia, & impedimento permittant, de securitate, & conductu à nobis requisiti, quoties opus fuerit, favorabiliter providendo. Patet igitur, Episcopos Galliarum, qui magno numero aderant in Consilio Basileensi, magnaque ibi auctoritate pollebant, aliter, quam modernos sensisse de potestate Ecclesiarum in Principes.

10. Concilium Tridentinum Sess. 25. de Reform. c. 19. privatos declarat dominio civitatis, castri, aut loci, ea concedentes ad Monarchiam, & si feudalia sint, directis Dominis acquisita decernit. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad Monarchiam in terris suis inter Christianos concesserunt, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur; & si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. In ipsos autem decernentes profert omnium bonorum proscriptionem. Qui verò pugnam commiserint, & qui eorum patrum vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetue infamiae poenam incurrant, & ut homicidae juxta sacros Canonum puniri debeant, &c. Vide Duvallium 2. 2. q. 17. Respondetur fortasse, Concilium Tridentinum non esse receptum in Gallia, sed de illa receptione tractavimus alibi. Satis hæc est, ut notemus, Concilij Oecumenici sententiam ad minus Comitorum Cleri Gallicani declarationi esse anteponendam.

11. Sed quæ opponetur responsio & Concilij Constantiensis in Gallia recepti tanquam generalis, & aliorum Conciliorum ubique receptorum, vel ut indubitatè Oecumenicorum auctoritati? Mirum est, quomodo doctrinam, tot, tamque augustorum Cœtuum sententiæ advertam, Illustrissimi Præsules Parisijs congregati declarare auri sint publicæ tranquillitati necessariam, nec minùs Ecclesie, quam Imperio utilem, ut verbo Dei, Patrum traditioni, & Sanctorum exemplis consonam omnino retinendam.

§. II.

Adversariorum Argumenta referuntur, ac expenduntur cum Responsionibus, & Conclusione super ipsidem reflexivâ.

ARGUMENTUM I.

Desumptum ex Regiæ potestatis immediatè à Deo promanatione.

12. EX parte adversâ licet I. argumentari. Concilia Oecumenica super Divinis Oraculis suas decisiones unicè fundantia, meritò

agnoscunt potestatem Regum esse immediatè à Deo. Ergo quæcumque unquam ex Concilijs Oecumenicis circa Papæ supra Reges superioritate adferri posse videntur argumenta, eatenus sunt semper accipienda, ut salva, & integra permaneant ista principia: Quod nempe temporalis Regum dignitas, æquè ac spiritualis sit instituta à Deo, atque ab hoc singulis Regibus immediatè collata: cum quibus principijs stare haud potest Pontificis super Reges, eorumque dignitatem, ac potestatem auctoritatis superioritas.

Responsio.

AD hanc rationationem respondet præcatus Author dictæ lib. 4. cap. 4. Dissimulandam fore præinsinuatam de Regno per Deum immediatè collato opinionem, si eò tantum spectaret, ut populi libentiùs Principibus subjacerent, debitamque illis fidem religiosiùs servarent; licet enim error nunquam ex se bonus sit, neque probandus; utilis tamen ex occasione interdum est, atque tolerandus. Sed qui Regiam auctoritatem nimis extollunt, hoc tantum sibi videntur propoluisse, ut Ecclesiastica Jura invadentium injussum, eo prætextu excusent, quòd, ut inquit Petrus de Marca lib. 2. cap. 1. §. 1. perinde in Reges singulos, ac Episcopos auctoritas à Deo immediatè derivetur. Perfectam inter illos æqualitatem tribus primis Paragraphis hujus Capitis adstruere nititur: Primus sic incipit: In collatione duarum potestatum egregie conficitur, Regiam a quo à Deo institutam fuisse ac spirituales, & solidam humanarum rerum administrationem illi demandatam. Et infra: Certum, & constantissimum esse debet apud pios, & devotos Regum cultores, unicuique Regum potestatem Regiam immediatè à Divino Numine conferri.

Hæc si scortim considerentur, falsa quidem sunt, sed neminem lædere videntur. At verò si conferas, quæcumque Author in opere illo, alijque Gallicani Scriptores in suis libris, Principibus in Ecclesiam permittunt, ratione protectionis, tuitionis, seu Custodiæ Canonum, quam asserunt, Regibus à Deo commissam, comperies, ex ipsorum mente in multis paulò minore Pontifici, in aliquibus æqualem, & in nonnullis etiam majorem esse, & quidem à Deo datam Laicis viris circa res Ecclesiasticas potestatem. Itaque prætermitti omnino non potuit questio, ex cuius neglectu, tandem populo persuaderetur, quæcumque à Laicis patitur Ecclesia, non injurias esse, sed Jura Divinitus tradita.

Audi Renatum Choppinum de sacra Politia lib. 1. tit. 7. §. 9. expressis verbis tribuentem Regibus auctoritatem in res. Ecclesiasticas ex quodam Jure Divino, Numinis afflatu, ac sacra quâdam unctione; Hoc certe litterarum monumentis proditum legimus, Regum nomen in terris haudquaquam ortum fuisse, sed calitùs à Dijs emissum, Regesq; ipsos ita institutos, qui Numine afflatis, & sacro delibuti oleo, Divinum quid præferrent, penes quos etiam sacrarum potestas foret, Authore Eusebio Historie Eccles. volum. 1. Exim